

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**DENİZLİ MİLLETVEKİLİ SAYIN YASİN ÖZTÜRK'E AİT 7/26974 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Melas şeker üretim sürecinin bir yan ürünü olup üretilen pancara göre %4-4,5 oranında ortaya çıkmaktadır. 2019/2020 pazarlama yılında 18,1 Milyon ton şeker pancarı üretimi gerçekleşmiş ve bu pancardan 726 Bin ton melas üretilmiştir. 20 Mart itibarıyla Ülkemiz şeker fabrikalarının stoklarında yaklaşık 237 bin ton melas mevcudu bulunmaktadır.

Ülkemizde 33 şeker fabrikası olup bunlardan Kamuya ait Türkiye Şeker Fabrikası A.Ş. Eskişehir Fabrikası ile kooperatif fabrikaları olan Konya Şeker A.Ş. ve Amasya Şeker A.Ş. melastan etanol üretim kapasitesine sahiptir.

Ülkemizde melastan biyoetanol üreten 3 şeker fabrikası bulunmaktadır. Bu tesislerden Amasya Şeker Fabrikası ile Konya (Çumra) Şeker Fabrikası özel sektöre ait, Eskişehir Şeker Fabrikası ise kamuya aittir.

Konya (Çumra) Şeker Fabrikası, Amasya Şeker Fabrikası ve Eskişehir Şeker Fabrikasının 2019 yılı etil alkol üretim miktarları şöyledir:

Konya (Çumra) Şeker Fabrikası	20.277.089 Lt Ma
Amasya Şeker Fabrikası	6.022.296 Lt Ma
Eskişehir Şeker Fabrikası	6.485.303 Lt Ma

4634 sayılı Şeker Kanununun amacı yurt içi şeker talebinin yurt içi üretimle karşılanması ve gerektiğinde ihracata yönelik olarak Türkiye’de şeker rejimini düzenlemektir. Bu amaç doğrultusunda yurtiçi arzı kontrol etmek için kota sistemi uygulanmaktadır. Kota sistemi ile ihracat potansiyeli düşük pancar şekerinde yüksek kapasiteden dolayı stok oluşması veya arz açığı engellenmekte, üretim ve arz planlanarak kontrol sağlanmaktadır.

Şeker fabrikalarının kuruluş ve faaliyet amacı şeker üretimidir. Melas, şekerin hammaddesi olan pancarın işlenmesi sonucu kristal şekere dönüştürülemeyen ve doğrudan gıda sektöründe tüketilemeyen bir yan üründür. Dünyada sadece Melas üretimi amacıyla kurulmuş bir şeker fabrikası bulunmamaktadır. Şeker kotaları Ülkemiz yurtiçi şeker talebi dikkate alınarak belirlenmektedir. Mevcut şeker arzı ve tüketimi dikkate alındığında kota artışını gerektirecek bir durum bulunmamaktadır.

Planlı üretim modeli olan kota uygulaması ile üretici, sözleşme ile hakları korunmak suretiyle mağdur edilmemekte aksine üretim ve verimde artış sağlanarak daha fazla gelir elde etmesi sağlanmaktadır.

Şeker pancarı üretiminde sürdürülebilirliği sağlamak üzere 2019 yılında pancar alım fiyatları enflasyonun üzerinde yaklaşık %28 artış ile en az 300 TL/ton olarak açıklamıştır. Diğer taraftan, 2018 yılı ve sonrasında şeker kotalarında yapılan düzenleme ile NBS kotası %10’dan, %2,5’e indirilerek ilave 1,5 Milyon ton pancarın kota kapsamında üretilmesi sağlanmıştır. Bütün bunlar sonucunda; Ülkemizde 2002 yılında 16 Milyon 500 bin ton olan pancar üretimi 2019 yılında 18 Milyon tona, dekara pancar verimi ise yaklaşık %40 artış ile 6 ton seviyesine ulaşmıştır. Böylelikle üretimden vaz geçiş söz konusu olmayıp, Ülkemizin ihtiyaç duyduğu pancar ve şekerin tamamı yurt içinde üretilmiştir.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ayrıca, Bakanlığımızca Şeker Hammaddelerinin Sürdürülebilir Yönetimi Projesi hazırlanmış olup 2020 yılında uygulanmaya başlanmıştır. Bahse konu proje ile hammaddenin temininden mamul maddenin elde edilmesine kadar geçen sürecin iyileştirilerek ekonomik ve ekolojik açıdan sürdürülebilirliğin sağlanması amaçlanmaktadır.

Bakanlığımızca Bitkisel Üretime Destek Ödemeleri Kapsamında;

- 2019 yılında üreticilerimize toplamda 10,4 Milyar Türk Lirası ödeme gerçekleştirilmiştir.
- 2020 yılı için ise 12,3 Milyar Türk Lirası bütçe ayrılmış olup, şimdiye kadar destekleme ödemelerinin %60'ı gerçekleştirilmek sureti ile üreticilerimize toplamda 7,2 Milyar Türk Lirası ödeme yapılmıştır. Destekleme ödemelerinin kalan kısmı ise planlanan ödeme takvimi içerisinde gerçekleştirilecektir.

Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. Genel Müdürlüğü'nden alınan cevabi görüş aşağıda yer almaktadır;

Ülkemizde şeker pancarından şeker üretimi yapan toplam 33 şeker fabrikası bulunmakta olup, bunların 15 adedi Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. (TÜRKŞEKER) bünyesindedir. TÜRKŞEKER'e bağlı 15 şeker fabrikasında 2019/2020 kampanya döneminde toplam 283.600 ton melas üretilmiştir. Halen stoklarımızda (03.04.2020 itibarıyla) 41.640 ton melas bulunmaktadır.

TÜRKŞEKER; ana faaliyet konusu şeker pancarından şeker üretmek, yan ürün olarak da melas ve yaş pancar posası elde ederek tüm bu ürünlerin satış ve pazarlamasını yapmak olan bir kamu iktisadi teşebbüsüdür. Ayrıca Eskişehir Şeker Fabrikasında, yan ürün olarak elde edilen melastan etil alkol ve biyoetanol üretimi yapan bir alkol tesisimiz bulunmaktadır.

TÜRKŞEKER'de, benzine belirli oranda (%3) karıştırılarak kullanılan biyoetanol üretimi yapmak amacıyla; 2008 yılında Eskişehir Fabrikasında 15 Milyon litre/yıl kapasiteli "Alkol Susuzlaştırma Tesisi", Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan (TAPDK) gerekli izinler alınarak kurulmuştur.

TÜRKŞEKER bünyesinde bulunan Eskişehir biyoetanol tesisinde 2018 yılında 2.113.000 litre, 2019 yılında 96.000 litre biyoetanol üretimi yapılmıştır.

Türkiye'de Şeker Sektörü; 2002/2003 pazarlama yılından bu yana, 4634 sayılı Şeker Kanunu ve bu Kanuna dayalı olarak çıkarılan Yönetmelikler çerçevesinde düzenlenmektedir.

Şeker üretimi ve arzında istikrarı sağlamak amacıyla pazarlanacak şeker miktarı, sakaroz kökenli ve diğer şekerler için ayrı ayrı olmak üzere şeker türlerine göre kotalar ile Cumhurbaşkanı tarafından tahsis edilmektedir. Pancar üretim kotası da tahsis edilen şeker kotasına göre belirlenmektedir.

- Hem tarımda hem de sanayide dolayısıyla, hem ekonomi hem de istihdam açısından önemli bir yere sahip olan şeker pancarının tarlaya ekilmesinden, üretilen şekerin sofraya gelinceye kadar her aşamasında sağlıklı hammadde sağlıklı mamul anlayışıyla hareket etme zorunluluğu vardır. Bizlerin en temel görevi pazar karşısında çiftçinin zayıflıklarını önlemek ve serbest piyasa ortamında onların ezilmesinin önüne geçmektir. Bu kapsamda pancar üretiminin artırılması için Ağrı, Erzurum ve Kars Şeker Fabrikaları

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

pancar üreticilerine 2020/2021 kampanya döneminde teslim edecekleri firesi düşürülmüş net 1 ton A kotası pancar için 2020 yılı A kotası pancar baz alım fiyatının %10'u oranında Pancar Üretimini Teşvik Primi ödenmesi,

- Şeker pancarı fiyatı %16 polar şeker varlığı esas alınarak belirlenmektedir. Ancak bazı bölgelerimizde polar şeker varlığının düşük olması nedeniyle, pancar alım fiyatının baz alım fiyatının çok altında gerçekleşmesi, alternatif ürünlerin getirisinin de yüksek olması nedeniyle üreticiler pancar ekiminden vaz geçmektedirler. Kapasitelerinin altında pancar üretimi yapan fabrikaların ihtiyacı olan pancarın kendi ekim alanlarında üretilmesini sağlamak için 2020 yılında üreticilerden teslim alınacak pancarların bedele esas polar şeker varlığının %12 den az çıkması durumunda bedele esas polar şeker varlığı değerinin %12 olarak kabul edilmesi,

TÜRKŞEKER Yönetim Kurulunca karar altına alınarak uygulamaya konulmuştur.